

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czestochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOLECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 60 fen., kwartalnie 9 mk. 90 fen. za dostarczenie do domu dopłaca się 28 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petirowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 f. nigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamsów nadoszanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji W CZESTOCHOWA, ulica Pańska Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 5

WAŻNE DLA ELEKTROWNI.

Liczniki Arona 220 wolt, nadeszły. Prędką dostawa ze składu odbywa się u jenerałego reprezentanta firmy „Aron Elektrizitäts-Gesellschaft m. b. H. Charlottenburg”

W. Arenstein, w Warszawie Zielna 25, skrzynka pocztowa 6.

Z RADY STANU.

Ustawa o ochronie lokatorów.

Po szczegółowym przedyskutowaniu każdego paragrafu z osobą, projekt ustawy tymczasowej o ochronie lokatorów przyjęty został w brzmieniu następującym:

Art. 1. W miastach i osadach Królestwa Polskiego z wyjątkiem Warszawy, Łodzi, Zgierza i Pabjanic za zasadniczą normę dla określenia wysokości komornego za mieszkania do 4-ch pokojów włącznie przyjmuje się cenę najmu w dniu 30 czerwca 1914 roku. Dla Warszawy, Łodzi, Zgierza i Pabjanic podlega zmianie od powyższej normy a mianowicie: dla mieszkań 1 i 2 pokojowych — 20 proc. dla mieszkań 3 i 4 pokojowych — 10 proc. Cena określona w tym terminie w walucie rublowej oblicza się w stosunku 100 rub. równa się 216 marek równa się 25 koron.

Art. 2. Dla Warszawy, Łodzi, Zgierza i Pabjanic określone są następujące podwyżki w stosunku do określonej w art. 1 ceny najmu:

- a) dla mieszkań, złożonych z 1 pokoju 10 procent.
- b) dla mieszkań, złożonych z 2 pokojów, bez wody i wygód 20 procent.
- c) dla mieszkań, złożonych z 3 pokojów, bez wody i wygód 25 procent.
- d) dla mieszkań, wymienionych w punkcie b) i c) z wodą i wygodami 30 procent.
- e) dla wszelkich mieszkań, z 4 pokojów 40 procent.

Norma cen za mieszkania dwu, trzy i czterepokojowe, zajmowane przez pojedyncze osoby, nie łącznie służby jakoteż mieszkania 3 i 4 pokojowe, zajmowane przez 2 osoby, nie łącząc służby, ograniczają, podlega podwyżce i obliczeniu ilości pokojów, przedpokoi i kuchni nie są brane w rachubę.

Art. 3. Wszelkie umowy, pociągające za sobą podwyższenie komornego, powyżej norm, określonych w art. 1 i 2 niniejszych przepisów, mogą być na żądanie lokatora sądowo zmienione przez stosowne zredukowanie ceny w wysokości art. 1, 2 i 3, jeżeli żądanie takie wniesione będzie przez lokatora w ciągu dwu miesięcy od daty ogłoszenia przepisów niniejszych. W razie, jeżeli wyrok sądowy nakazana zostanie redukcja komornego, cała nadpłacona przez lokatora nadwyżka zaliczana będzie na komorne bieżące.

Art. 4. Lokatorom, o których mowa w poprzednich artykułach, właściciele domów nie może wyłudzić mieszkań. Nie ubliża to wszakże prawu właściciela żądać rozwiązania umowy najmu z winy lokatora w wypadkach, przewidzianych przez kodeks cywilny.

Art. 5. Przepisy powyższe stosują się również do lokali, zajmowanych przez szkoły, ochrony, przytulki i drobne warsztaty rzemieślnicze nie mają natomiast zastosowania do hotelów, pensjonatów, sypiołn, zakładów przemysłowych lub handlowych i do letnich mieszkań.

Art. 6. Stosowanie przeciw powyższych nie może być uchylone lub ograniczone przez umowy stron.

Art. 7. We wszystkich sprawach, wynikających z najmu mieszkań, sąd obowiązany jest skłaniać strony do pojednania, podając im właściwe km temu pomocy. W tym celu sąd ma prawo zbierać dowody z urzędu, nakazać osobiste stawienie się stron lub stosownie do okoliczności zarządzające domem, tudzież złożenia przez nich w oznaczonym terminie wyjaśnień i dowodów. Na żądanie jednej ze stron lub według swego uznania, sąd winien jest zbadać strony w izbie narad.

Art. 8. Za niestawienie bądź usprawiedliwionej przyczyny stron, lub zarządzającego domem, jak również za odmowę złożenia przez nich wyjaśnień i dowodów, sąd może wymierzyć na winnych grzywny do wysokości 100 marek (150 koron). Za błąd sąd do dnia odwołania ich przez Rząd, w miastach w ogóle lub dla poszczególnych miejscowości niedużej jak do 1 lipca 1919 r. Grzywny będą ściągane na rzecz król.-polskiego zarządu wymiaru sprawiedliwości. Od decyzji w przedmiocie jej wymierzenia grzywny interesowani mogą odwołać się do wyższej instancji trybunał, przewidzianym dla skarg incydentalnych. Podanie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji.

Art. 9. Wymienieni w art. 2 i 5 lokatorzy, występujący do sądu na zasadzie niniejszych przepisów, korzystają z prawa abogich bez potrzeby przyznania im tego prawa przez sąd.

Jednakże w razie rozstrzygnięcia sprawy na korzyść takich lokatorów sąd może nakazać ściąganie od nich niezapłaconych wpisów i opłat.

Art. 10. Wszelkie kwestje w sprawach między właścicielami domów i lokatorami, nie objęte niniejszymi przepisami, będą rozstrzygnięte według ogólnych przepisów, prawa. †

Art. 11. Przepisy niniejsze otrzymują moc obowiązującą z dniem ogłoszenia ich w Dzienniku Praw Królestwa Polskiego i obowiązują w ogóle lub dla poszczególnych miejscowości niedużej jak do 1 lipca 1919 r.

O zniesienie ograniczeń kościoła katolickiego.

Po uchwaleniu ustawy tymczasowej o ochronie lokatorów przystąpiono do obrad nad wnioskiem p. Targowskiego. Wniosek ten brzmi:

Rada Stanu wzywa Królestwo-Polski rząd:

1) by niezwłocznie poczynił niezbędne kroki dla przedłożenia Jej projektowi prawa znoszącego wszelkie ograniczenia w stosunku do Kościoła katolickiego, zbierające zasadę wolności wyznania i krepujące wewnętrzne życie Kościoła.

2) by natychmiast, korzystając z obecności w Warszawie Wizytatora Apostolskiego, zwrócił się do Rady Regencyjnej o obsadzenie dwóch stolic biskupich Lubelskiej i Janowskiej, oraz wakujących w dziejach Królestwa Polskiego sufragacji.

W dyskusji zabierali głos prócz wnioskodawcy ks. biskup Zdźwitowiecki, min. oświecenia Poniakowski i ks. Janusz Radziwiłł. Wniosek uchwalono.

ROLA SPOŁECZNA RZĄDU POLSKIEGO.

„Monitor Polski“ pisze:

Wojna zrodziła wielką ilość tych cierpień i dolegliwości, które ze szczególnie groźną siłą spadły na pewne odłamy społeczeństwa. Cierpienia te nie zostały równomiernie rozłożone na wszystkie warstwy i klasy. Te mianowicie odłamy, które z racji swego położenia ekonomicznego posiadają mniejszą względem ciężarów wojennych odporność, uginają się pod brzemieniem czasów dzisiejszych, znoszą niedolę najsrozsza, słabną w coraz trudniejszej walce o egzystencję, o minimalne nawet tej egzystencji warunki.

Rząd jest tu powołany do roli obrońcy i opiekuna. Rola ta odpowiada całkowicie wyższym racjom państwowym, konieczności utrzymania w należytym sile i żywotności całego organizmu społecznego, zabezpieczenia podstawowych warunków ładu i porządku, zagrożonego tembardziej w chwili nadmiaru społecznej niedoli.

Mają to na względzie liczne przepisy, zarządzenia i prawa czasowo obowiązujące, ogłoszone we wszystkich niemal państwach świata.

Rząd musi tu zajmować stanowisko obiektywne, stanowisko i opiekuna i rozjemcy, przechylając szalę swych postanowień w stronę najbardziej w danej kwestji uprawnionych wymagań.

Jednym z przykładów w tej mierze jest u nas rozporządzenie o lokatorach, wydane zgodnie z wolą Rady Stanu. Stanowi ono przejaw tej roli, jaka rząd odgrywa i w stopniu coraz silniejszym odgrywać będzie w zaspakajaniu potrzeb i wymagań poszczególnych warstw spo-

łeczeństwa, a zarazem w uregulowaniu międzywarstwowych sprzeczności.

Zważyć należy, że aczkolwiek rząd nie może być rzecznikiem interesu jednostronnego pewnej klasy, to jednak, mając właśnie na widoku dobro całego społeczeństwa, musi, odpowiednio do warunków i okoliczności, zaspakać najbardziej w danej chwili uprawnione wymagania. Szczególnie w czasach wojennych, w epoce nieuporządkowanego życia społecznego najbardziej aktualne i palące kwestje muszą być normowane przez zarządzenia czasowe. Zarządzenia takie nie mogą zadowolnić wszystkich i w jednakim stopniu. Nie da się to osiągnąć przy najlepszej nawet woli. Wszakże dojrzała myśl społeczna i zdrowe poczucie obywatelskie uznać tu zawsze muszą ów najważniejszy wzgląd na dobro całości, o jakie przedewszystkiem troszczyć się muszą władze państwowe.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowe). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 29 lipca:

— Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego ks. Rupprechta.

Ataki częściowe, prowadzone przez Anglików na północy od Lys, na północy od Scarpy i na szerszym froncie na północnym brzegu Sommy, zostały odparte.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

W oddziku bojowym na południu od Aisne dzień przeszedł spokojnie.

Po południu ataki przeciwnika na północ od Villemontaire, które poprzedził gwałtowny ogień artyleryjski, odparto za pomocą kontrataku.

W nocy z 26 na 27 lipca oczyściliśmy celowo nasz czołowy teren walki pomiędzy Ourcq i Ardre i przeniesiliśmy obronę w okolicy Ferre en Tardenois — Ville en Tardenois. Ruch ten przed przeciwnikiem był ukryty. Dnia 27 lipca ogień artylerji jego legł jeszcze na nasze stare linie. Artylerjardzi przeszkodziły w swoim czasie zwolna posuwającym się wojskom przeciwnika w zajęciu bez walki opuszczonego przez nas terenu. Wczoraj usiłowała piechota przeciwnika pod osłoną silnego ognia zbliżyć się do naszych nowych linii. Niewielkie przed pozycjami zastawione oddziały powitały przeciwnika na bliską odległość ogniem karabinowym i karcaczowym, zadając mu dotkliwie straty.

Artylerji i łożnikom maszerujące kolumny i wozy panczerzone przeciwnika dawały również łatwy cel.

Pod naciskiem silnych ataków przeciwnika pod i na południowy wschód od Fere en Tardenois cofnęła się nasza załoga na terenie przed pozycjami, po wypełnieniu zadania swego zgodnie z rozkazem na pozycje. Powtarzane niejednokrotnie ataki przeciwnika doprowadziły do zaciętych walk, które skończyły się odurzeniem przeciwnika. Przy tej sposobności odznaczyły się szczególnie wschodnio i zachodnio-pruskie pułki pod wodzą generała Pachelina, które już na wzgórzach na północy zachód od Chateau-Thierry i od początku walki codziennie prawie przerywały liczne ataki dywizji francuskich i amerykańskich.

Podporucznik Lavenhardt osiągnął 45 zwycięstw napowietrzne.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Rozmaitości.

Milijony pani Trockiej.

Jak donoszą pisma szwedzkie w przeszłym tygodniu przybyła do Sztokholmu żona Trockiego i w jednym z banków złożyła dwa miliony rubli, przeznaczone prawdopodobnie na agitację bolszewicką poza granicami Rosji.

Glód papierowy na Ukrainie.

Od 17 bm. zostaną czasowo zawieszono wydawnictwa pism kijowskich: „Kijewska Myśl” i „Poslednija Nowosti”. Ogłaszając o tem, wydawcy podają jako powód absolutny brak papieru w Kijowie.

Skromny ludożerca.

Bawiący obecnie na wyspie Celebes szwedzki uczonec dr. Kanders, opisując w liście do ojczyzny swoje przygody, przytacza następujący fakt: Uczony mieszkał

u starego Kannibala, który był bardzo obruszony, gdy badacz zapewnił go, że plemię Kannibala należy do szczepu ludożerców.

Nigdy w życiu—odrzekł Kannibal, my zjadamy tylko głowy.

Biblioteki wagonowe.

Duńskie towarzystwo kolejowych reklam w porozumieniu ze związkami literatów wprowadza obecnie w czyn nową formę reklamową.

Oto w wagonach pierwszej i drugiej klasy będą umieszczone biblioteczki dla użytku pasażerów, złożone z najnowszych wydawnictw. O ile publiczność 3 klasy zażąda takich bibliotek i tam zostaną one wprowadzone. Pomysłowe towarzystwo w ten sposób pragnie podnieść poziom literatury wagonowej i popularyzować prace duńskich autorów—

Eksport cukru.

Eksport holenderskiego cukru do Niemiec wynosił w pierwszym kwartale br., według urzędowych cyfr, 40,500 centnarów, oprócz

tęgo wywieziono do Belgii w tym samym okresie czasu 5,000 centnarów.

ROZKŁAD JAZDY.

Do Katowic:	
odechodzą o godz.	4 m. 08 rano pośp.
" "	10 m. 34 "
" "	2 m. 50 po południu
" "	4 m. 50 "
" "	9 m. 47 wiecz. "
przychodzi	2 m. 50 po południu.
Do Warszawy:	
odechodzą o godz.	1 m. 34 w nocy pośp.
" "	9 m. 27 rano
" "	6 m. 47 wiecz.
Do Kielce:	
odechodzą o godz.	3 m. — po poł.
przychodzi	12 m. 40 w poł.
Do Herbow:	
odechodzą o godz.	1 m. 50 w południe
" "	7 m. 05 wiecz.
" "	7 m. 50 r. (Stradom)
przychodzi	8 m. 10 " "
" "	6 m. 40 wiecz.
" "	11 m. 10 "

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marji № 19 ||

Program od Soboty 27-go i dni następnych.

„ROZBITKI”

Wspaniały dramat życiowy w 5-ciu aktach ze słynną z gry i urody Ellen Rychter w roli głównej

Nad program: „Kolekcja Marek” (Zdjęcie z natury.)

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją p. Czesława Zaka.
Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

CENY MIEJSC Z WYKŁE.
— Szczegóły w programach —

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

DRUKARNIA
F. D. Wilkoszewskiego
w CZĘSTOCHOWIE,
ul. PANNY MARYI Nr. 38.

WYKONYWA:
AFISZE, PROGRAMY, KWITARJUSZE, TABELI, PAPIERY LISTOWE, KOPERTY, RACHUNKI, ZAWIADOMIENIA ŚLUBNE, LISTY ŻALOBNE, KLEPSYDRY, CYRKULARZE, USTAWY, SPRAWOZDANIA, DYPLOMY, BROSZURY, DZIELA, KSIĄŻKI DO NABOŻENSTWA, BILETY WIZYTOWE, ORAZ WSZELKIE DRUKI DLA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH SPOŁECZNYCH I PRYWATNYCH.
WYKONANIE STARANNE. — CENY PRZYSTĘPNE.

Doktor Okuszeko
przeprowadził się Szkolna 6.
Przyjmować będzie od 1-go Sierpnia w godz. od 4-6-ej. 716—

DOKTOR
L. Wasilewski
powrócił
Choroby wewnętrzne, kobiece i dziecięce
ul. Panny Marji Nr. 20
Przyjmuje od 9-11-tej rano i od 4-6 po poł.
Potrzebny stróż ulica Jasnohorska Nr. 24 803—
Zgubiono 60 rb. zawinięte w ohuszczkę. Zaskawego znalazcę uprasza się o zwrot do Gońca 835—

LEKARZ-DENTYSTA
Michał Grejniec
ul. Panny Marji № 10.
Wyjmowanie zębów bez bólu. Płomyb. Zęby sztuczne. Korony. Laboratorium zębów sztucznych.
codz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Biuro Prób i Porad Prawnych
M. SCHÖNFELD
przeniesione zostało z ul. Pięknej 5 na ul. P. Marji 6 (dom p. Wekslera) - e piętro od frontu. Otwarte codziennie od 9-1 i od 3-7.

Dr. Stefan Kon
SPECJALISTA CHOROBY KOBIEC / H
przeprzewadził się na ul. Kościuszki Nr. 16
przyjmuje do 10 rano i od 4-6 p. p.

DOKTOR
Stefan Purski
przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Pacie od 12-2
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piękną 5.
I-sze piętro. 754—

Potrzebna jest nauczycielka na wyjazd z ukonczoną szkołą średnią. Blizsze szczegoly - Hotel-Anielski 40 parter. Zgłaszac się dzis i jutro 830—
Do sprzedania 4 morgi gruntu i zabudowania Zielona 40 827—
Zgubiono kwit lombardu kasy Poż.-Oszczednosci Nr. 41711 828 |
Poszukuje dsterżawy gruntu blisko miasta ul. p. Marji 39 stróż wskaże 817—
Pazozoty dobrze zagospodarowane w ulachframowych do sprzedania. Wiadomosc w „Gońcu” 838—

Dr. P. SZANIAWSKI
powrócił 733—
przyjmuje ul. Kościuszki nr. 17 Choró by dzieciece wewnętrzne do 10 r. i od 4-ej do 6-ej po południu.

Przewazy w Częstochowie chrześcijański skład kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianino, maszyny do szycia i t. p. po cenach uwikłanych, oraz poleca oszkowite umeblowanie, wypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji 7a. obok parku. 416—

Specjalna pracownia portretów, od najmniejszych do największych rozmiarów z najmniejszych fotografii gwarantowana podobiana Zakład artystyczny fotograficzny Apollo ul. Panny Marji Nr. 22 0204—

Zgubiono paszport niemiecki wydany na nazwisko Konrada Bojko i legitymację obywatelską na nazwisko Franciszka Pizsela 828—

LABORATORIUM dla PRZEMYSŁU I HANDLU Stow. Kupców Polskich w Warszawie oddział w Częstochowie (Centralna 5 i p.) przyjmuje przedmioty do analizy codziennie od godz. 3-ej do 8-ej p. p. 0206—

Pianino Schrödera do sprzedania ul. P. Marji 55 m. 14, obejrzeć można od godz. 2-4-ej p. południu 809—

Dobry zarobek! Zbierajcie ziola, korzenie, liście: jersyagowe, jagodowe malinowe, poziomkowe i borowkowe informacji udziela i kupuje na pudr przedstawiciel firmy ul. Kościuszki Nr. 39 m. 18 810—

Obrus biały nowej fabryki Moskiewskiej do sprzedania ul. P. Marji Nr. 42 w podwórku 812—

Przystąpię do spółki z kapitałem 10,000 Oferty Goniec Częstochowski L. B. 801—

Sprzedam garnitur mebli, firantki szafy, i t. p. rzczy. Wiad. ul. św. Barbary Nr. 4 Tomaszewska. 832—

Dom drewniany do rozebrania z placu przy ul. Krakowskiej 28 do sprzedania Wiad. Krakowska Nr. 48 Zeleniński 818—

Stróż potrzebny do parku miejskiego na pensje 100 marek miesiecznie. Przychodzić, obeznany z robotami ogrodowymi, leśnymi lub gospodarstwem wiejskiego, do parku Stassycza przed 8 godzina rano 831—

Kupię dobrego psa do polowania. Skrogołowe oferty sub „pies” w Gońcu. 833—

Do sprzedania lokajskie fortepian Wiad ul. P. Marji Nr. 60 u właściciela 834—

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”

Nowe plany ofensywne Focha.

„Times“ pisze: Gen. Foch zajęty jest obecnie dalszem udaremianiem planów niemieckich przez atakowanie na terytorjum Montdidier.

Walki te są w związku i to ściśle z operacjami koło Villers-Bretonneux.

Foch usiłuje Niemców ustawicznie zatrudniać i nie daje im ani na chwilę spokoju.

Zamiarem jego są ataki na wielką skalę, przy równoczesnem, ustawicznym nuzeniu przeciwnika mniejszemi, ale stałemi operacjami.

Wojska angielskie przybyły z Francji do Włoch.

General Marsch komunikuje: Wyćwiczone wojska amerykańskie przybyły z Francji do Włoch.

Murzyni w wojsku amerykańskiem.

Wojska amerykańskie, które w ostatnich czasach przybyły do Francji, składają się w połowie z murzynów amerykańskich. Ukazanie się tych czarnych wojsk wywołało we Francji rozczarowanie powszechne.

Strajk ang. robotników amunicyj.

Strajk robotników w angielskich fabrykach amunicji rozszerza się coraz bardziej. Konferencja w Leeds, reprezentująca 300,000 robotników, postanowiła proklamować we wtorek strajk powszechny, o ile rząd nie zaniecha przymusowego wysyłania robotników na front.

W okręgu Birmingham strajkujące przeszło 180,000 robotników.

Nauczyciele przeciw sowietom.

W Moskwie odbył się zjazd nauczycielstwa rosyjskiego. Nauczyciele doszli do przekonania, że nie widząc drogi porozumienia z rządem sowietów, którym zarzucają brak poczucia demokratycznego, współpracować z bolszewikami nie mogą.

Cztery funty chleba za 150 rubli.

Opłakane stosunki żywnościowe w Rosji charakteryzuje dosadnie fakt, przytoczony przez pułkownika wojsk Polskich p. J. Dobrowolskiego, który świeżo powrócił do Lublina.

W Petersburgu dorozęcznik, wiozący p. D. z dworca do miasta zażądał za kurs 150 rb. Ponieważ p. J. D. nie chciał się zgodzić na tę sumę, dorozęcznik oświadczył, że odwdziębił go chętnie za 4 funty chleba, wzamian za pieniądze. Ponieważ p. D. posiadał zapas chleba, więc zapłacił nim dorozęcznik, który zgodził się za tą samą oryginalną walutę zrobić jeszcze jeden kurs.

Śmierć za dezercję.

„Gazeta Lwowska“ ogłasza urzędownie: C. i k. komendant wojskowy w Krakowie, jako kompetentny komendant c. i k. armji, wydał pod dniem 11 bm. następujące obwieszczenie: „Na podstawie paragr. 434 wojskowej procedury karnej, ogłasza się prawo doradne (Stand-recht) przeciwko przynależnym do bataljonów zapasowych c. i k. 13 pułku Ślechoty w Ołomuńcu, 20 w Tarnowie i 57 w Przerowie, z powodu dezercji (paragr. 183 i 193 wojskowej ustawy karnej). Każdego przestrzegając się przed popełnieniem tej zbrodni. Kto po ogłoszeniu prawa doradnego dopuści się wspomnianej zbrodni zostanie zasądzony doradnie i ukarany śmiercią. Kara śmierci wykonana zostanie przez rozstrzelanie, o ile desertera nie wypadnie ukarać śmiercią przez powieszenie w myśl paragr. 191 i 192 wojskowej ustawy karnej.“ To ogłoszenie sądów doradczych przez władze wojskowe zostało wydane dnia 18 bm.

Manifest papieski w sprawie polskiej.

„E. Z. am. Mittag“ donosi z Bazylei, że dzienniki włoskie donoszą na podstawie informacji watykańskich, o zamiarze Ojca św. wydania manifestu w sprawie polskiej. Manifest ma się ukazać niebawem.

Legjony polskie w Brazylji.

„Berliner Neueste Nachrichten“ donoszą, że według dzienników amerykańskich rząd brazylijski udzielił pozwolenia na utworzenie osobnych legjonów z Polaków, mieszkających w Brazylji.

Wyćwiczenie tych ochotników polskich, którzy uładzą się na front francuski, nastąpi w Stanach Zjednoczonych.

Tymczasowy administrator diecezji wileńskiej.

Jak pisał w Wilna, kapituła wileńska wybrała na tymczasowego administratora diecezji ks. prałata Jana Hanusawicza.

Zamknięcie roku w szkole podchorążych.

Ostrów, 28 | 7. Dziś w południe odbył się tu uroczysty akt zamknięcia roku szkolnego w szkole podchorążych. — Akt poprzedziła msza polowa, odprawiona przez ks. kapelana Kwapińskiego, który w podniosłem przemówieniu, skierowanem do absolwentów, zobrazował zadania i obowiązki żołnierza polskiego, jako obrońcy i obywatela kraju, w końcu zaś udzielił, z upoważnienia mons. Ratti'ego, wojskowym szkołom polskim błogosławieństwa papieskiego. Na nabożeństwie, podczas którego chór szkoły podchorążych odśpiewał mszą Gounoda, byli obecni: gen. Barth z adjutantem kap. Iwanowskim, inspektor szkół wojskowych, pułk. Berbecki, brygadier Januszajty, dowódcy pułków 1-ej brygady, majorowie Udałowski i Zarzycki, kierownik szkoły podchorążych, maj. Kukiel z wykładowcami officerami, kierownik szkoły podoficerskiej, kap. Bobrowski z komendantami kompanji i inni.

Po uroczystości kościelnej zakończonej hymnem „Boże, coś Polskę“, odczytał kap. Iwanowski listę nowomianowanych 73 podchorążych, którzy ukończyli szkołę, poczem odbyła się przy dźwiękach orkiestry 1-ej brygady defilada wojskowa.

Delegacja fińska do Polski.

Biuro Wolffa donosi, że w tych dniach wjeżdżają delegacje fińskie do Polski i na Ukrainę w celu nawiązania stosunków handlowych.

Nowy general-gubernator Litwy.

Dotychczasowy inspektor etapy 8-ej armji, ekselencja von Harbo u mianowany został wojennym gen. gubernatorem Litwy.

Polski instytut wydawniczy.

Niedawno odbyło się w Krakowie zebranie założycieli „Polskiego instytutu wydawniczego“.

Zarząd spółki tworzą pp. Anczyz, Arct, Gubrynowicz, Mortkowicz i Wolff. Dalej — w programie instytutu umieszczono na pierwszym miejscu wydawnictwo encyklopedji rzeczy i ludzi polskich.

Wydawnictwo to, mające zobrazować wy-czerpująco historyczną i współczesną Polskę, oprócz się ma, jak się dowiaduje lwowska „Gazeta wieczorna“, o fachuwe sity w „Osolineum“.

Dalej zamierzone jest wydawnictwo encyklopedji rolniczej i ogrodniczej oraz podręczników uniwersyteckich, których serją rozpoczyna „Zoologia“ prof. dr. Siedleckiego; następnie wogóle podręczników naukowych w rodzaju „Sammlung Göschen“, pod redakcją docentów wszechnic krakowskiej i lwowskiej. Wreszcie planowane są zbiorowe wydania klasyków.

„Polski instytut wydawniczy“ przystąpi bez zwłoki do pracy. Druk wydawnictw oddany będzie zakładom krakowskim i warszawskim.

Zjazd księgarzy.

Oznaczony na d. 4 i 5 sierpnia r. b. zjazd księgarzy w Lublinie zapowiada się pod względem liczby uczestników bardzo dobrze. Pretektorat nad zjazdem objął p. minister oświecenia.

Podczas zjazdu otwarta będzie wystawa książek, wydanych od początku wojny, t. j. od lipca 1914 r. Książki wystawione będą według działów, odpowiednio do treści, oraz według firm wydawniczych.

Żądane jest, aby na wystawie znalazły się wszystkie wydawnictwa z ostatnich czterech lat, dlatego też komitet organizacyjny zjazdu zwraca się do wszystkich autorów, którzy prace swe wyдали własnym nakładem, o nadsyłanie ich w dwóch egzemplarzach pod adresem członka komitetu, p. Fr. Raczkowskiego (księgarnia Gebetnera i Wolffa, hotel Europejski). Wystawione książki przejdą na własność biblioteki publicznej w Lublinie i zarządu „Straży kresowej“.

Wnuczka Kilińskiego.

Wobec zbliżającego się uroczystego obchodu rocznicy, związanej z pamięcią szewca — pułkownika Jana Kilińskiego, jednego z bohaterów narodowych nie od rzeczy będzie zwrócić uwagę społeczeństwa na p. Józefę Kilińską, żonę wnuka pułkownika, zamieszkałą obecnie w pensjonacie p. Lewińskiej przy ul. Marszałkowskiej № 35 i znajdującą się w nader krytycznym położeniu materialnem; na opłacenie pensjonatu zmuszona jest sprzedawać swoje ruchomości, a taki stan rzeczy długo potrwać nie może, nie zapewniając starszemu jako tako choćby spokojnej przyszłości.

Nie wątpimy, że odezwa ta znajdzie wdzięczne echo w sercach osób współczujących niedoli ludzkiej i że społeczeństwo, masze, spiesząc zawsze chętnie na wezwanie i tym razem nie odmówi pomocy biednej schorowanej osmdziesięcioletniej starszuszce.

Zapamiętanie ziemi.

„Kurjer Płocki“ donosi, iż na Mazowszu Płockim, obywatele ziemscy sprzedali żydom 7,175 morgów ziemi. Oto ich nazwiska: Stanisław i Anna Turscy sprzedali Kobryńscy Stary,

Borys Przebobrażyński — Ignackowo, Antoni Kinowski — Borowo, Jan i Walentyna Paprocy — Przywitowo, Cecylja Apolonia Ciechomska — Rębionę, Aleksander Tynichiewicz — Kunki, Jan Henryk Chrzęszczewski — Mikodróż, Wł. Radziwiłowski i Wac. Rakowski — Zochowa,

Feliks z żoną z Głowackich Grabczewscy — Karwo-Krzywanca,

Stanisław Butkiewicz — Susk, Aleksander Mlejwski — Stoczkowo, Leon Waliński — Blinno, Roman Jeziorski — Siedzianowo, Jan Gościcki — Falencia-Rog-wo, Antoni Zabirek — Florencja,

Marceli i Apolonia Mańkowsky — Płaski, Jan Igiarski — Józefowo, Tomasz Stefanski — Likić-Nowiny, Franciszek Kowalewski — Stefankowo, Zygmunt Złotnicki Likić, Mieczysław Rutie — Bolesławice.

Mamy jeszcze jeden przykład na to, że „panowie“ mają za dużo ziemi, a niewiedząc co z nią robić, sprzedają zubożającym na wyzysku żydom-paskarzom. Chłop, gdyby ten szmat ziemi posiadał, nie oddałby go obcym.

Kolej Kalisz-Turk.

Roboty przy budowie kolei z Kalisza do Turka (połączenie z obecnie istniejącą kolejką Opatówek-Turk) postępują różno naprzód i otwarcie jej spodziewane jest na 1 września r. b.

Pomiędzy dworcem kolei warszawskiej a dworcem kolei na szosie Stawiszynskiej ma być urządzona komunikacja omnibusowa.

Przeciw wywozowi.

Na posiedzeniu rady zarządającej polskiej centrali handlowej w Radomiu postanowiono ująć w swe ręce handel drobiem, nabiątem, warzywami itp. Handel ten do tej pory na wielką skalę był prowadzony przez centralę wiedeńską „Gers“, która rozporządza: wielkimi kapitałami i licznym zastępem agentów, systematycznie wykupywała pomienione produkty i eksportowała je na zachód z krzywdą ludności miejscowej.

Poręba Mrzygłodzka.

Dnia 7 lipca w Porębie Mrzygłodzkiej został poświęcony nowy most na Przemszy, który wytworzyła gmina z udziałem p. Erbe współwłaściciela i dyrektora miejscowej fabryki żelaznej.

Pewnie po raz pierwszy gmina zajęła się ufundowaniem podobnego mostu, wznie-

sionego z żelaza i betonu 11 metrów długości.

Gmina wydała ogółem na tę budowę 12 tysięcy marek, w dodatku wykonując most gospodarczym sposobem, części roboty przyjął na siebie, a dyrektor Erbe dostarczył prawie za darmo żelazo.

Gmina postanowiła wykonać drogę bitą na 4 km. długo, która połączy wieś Porebę z szosą.

Powrót donatorjuszu do swoich majoratów.

Czytamy w „Gazecie Kieleckiej”, że właściciele majoratów przyjeżdżają z Rosji do Królestwa Polskiego tu się osiedlają. Niedawno przyjechał taki donatorz, do którego należy kilka folwarków w pow. Kieleckim i w powiecie Iłżeckim, gub. Radomskiej. Otrzymałszy zaległą dzierżawę, zrobił on nowe umowy z dzierżawcami i udał się do Warszawy, gdzie ma stałe zamieszkanie. Czas byłoby nie pozwolić na takie okradanie. Nie dość, że nas dawniej okradali, ale i teraz chcą jeszcze.

U nas lepiej.

Jedno z pism galicyjskich pomieszcilo wiadomość, że na wyznaczony w tych dniach Zjazd Nauczycieli do Złoczowa, przybyło nie wiele osób, natomiast otrzymano bardzo dużo listów tej treści: „Z powodu braku obu wia i garderoby nie mogę przyjechać”.

Widocznie u nas jest lepiej, gdyż liczniejsza przybyłych na obecne Kursa Wakacyjnej dla nauczycieli ludowych, jest obusta i nie naga.

Co słycać nowego.

Urzędowe oświadczenie Japonii.

Posel japoński Mateui zawiadomił urządowo rząd francuski, że rząd japoński zgodził się na program Wilsona w sprawie Syberji.

Kolonie niemieckie.

Na konferencjach, które w chwili obecnej odbywają się pomiędzy rządem angielskim a przedstawicielami kolonii, zdecydowano stanowczo odmawiać zwrotu Niemcom jakiejkolwiek ze zdobyczych kolonii niemieckich zarówno na oceanie Spokojnym, jak i w Afryce wschodniej.

Słownik wobec nowego gabinetu w Austrii.

Według wiedeńskich „Delnickich Listów” stanowisko Stowiar austriackich do nowego gabinetu nie może być inne, niż oczekujące. O ile nie zmieni się ogólny kurs polityczny w Wiedniu, nie należy liczyć na to, iż ze strony Słowian zastosowany zostanie odwrót od dotychczasowej taktyki w parlamencie.

Uwolnienie Liebkeochta.

Posel Karol Liebkeocht, skazany na 3 lata z górą ciężkiego więzienia, został z powodu ciężkiej choroby uwolniony.

Proces Dobrego

przed niemieckim sądem polowym w Kijowie.

Biuro Wolffa donosi: W ubiegłym poniedziałek rozpoczął się przed niemieckim sądem polowym w Kijowie proces w znanej sprawie porwania Dobrego.

Oskarżeni są członkowie dawnego rządu ukraińskiego: minister wojny Zukowski, minister spraw wewnętrznych Tkaczenko oraz pomocnicy ich z powodu bezprawnego aresztowania i uprowadzenia Dobrego.

Proces oświeta moralny upadek rządu i władz administracyjnych na krótko przed upadkiem rady. Ujawnił on coraz bardziej wzmagającą się tendencję ówczesnej polityki rządu niedotrzymania zaciągniętych zobowiązań i pozbycia się niemieckiej pomocy. Stwierdza on również w wysokim stopniu podejrzane stosunki do korpusu polskiego oraz istnienie odczyty do narodu ukraińskiego przeciwko Niemcom. Podczas, gdy wszyscy oskarżeni usiłowali dotąd wyperać się wszelkiej winy, lub zwać na kogoś innego, wczorajszy dzień procesu przyniósł im przynajmniej się oskarżonego Gajewskiego oraz powołanego w charakterze świadka b. prezesa ministrów Hutłowicza.

„Kijewska Mysl” donosi, że wyrok w procesie Dobrego zapadł 25 lipca. Skazani zostali: Hutłowicz i Zukowskij na 2 lata każdy, pozostali oskarżeni na 1 rok każdy.

Niezależność Syberji.

Tymczasowy rząd proklamował niezależność Syberji pod władzą rady ministrów z siedzibą w Omsku. Nowy rząd zniósł wszy-

stkie rozporządzenia bolszewickie, utworzył rady robotnicze i żołnierskie, orzywrócił działalność rady miejskiej i zawiesił konfiskatę własności prywatnej aż do czasu rozstrzygnięcia sprawy rolnej przez konstytuante. Rząd tymczasowy w Omsku zwrócił się do rządu we Władywostoku o sankcjonowanie zarządzeń tych.

O odszkodowanie ziemian na Ukrainie.

Do „Czasu” donoszą z Kijowa 24 lipca: Hetman zatwierdził statut tymczasowych likwidacyjnych komisji dla spraw rolnych. Komisje rozpatrywać będą podania właścicieli, dzierżawców i administratorów dóbr ziemskich i przedsiębiorstw przemysłowych, mieszczańskich się poza okręgiem miast i miasteczek, którzy ponieśli szkody materialne po 1 września 1917 roku, wyrządzone przez jednostki, gminy, związki i t. p., choćby na podstawie rozporządzeń z emskich komitetów rad robotniczych i chłopskich, wojskowo-rewolucyjnych komisji i innych podobnych organizacji. W skład komisji wchodzi starostowie powiatowi i gubernialni, przedstawiciele ministerjów, ziemstw i właścicieli ziemskich. Drugą instancję, stanowią komisje gubernialne, które wymierzają poszkodowanym odpowiednie wynagrodzenie.

Chwila bieżąca.

W Niemczech wydane zostało prawo zabraniające używania w restauracjach, garkuchniach, jadłodajniach, wszelkiego rodzaju serwet i obrusów.

KRONIKA.

Posiedzenie Rady miejskiej.

Jutro d. 1 sierp. odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej. Porządek dzienny zapowiada:

1. Referat Komisji finansowo-budżetowej i szkolnej, w sprawie subydjum dla gimnazjum Opieki Szkolnej.
2. Referat Komisji finans.-budżet. w sprawie podwyższenia zapomegi dla Straży Ogn.
3. Wybór z pośród radnych: jednego na członka do Deputacji żywnościowej i jednego na zastępcę sekretarza Rady.
4. Wnioski radnych w sprawie Deputacji żywn.

Dzisiejsze kościelne święto.

W dniu dzisiejszym kościół katolicki obchodzi pamiętkę śmierci Ignacego Loyoli założyciela zakonu O.O. Jezuitów, którzy tak silny wpływ wywierali na wykształcenie w Polsce w wieku XVII i w początkach wieku XVIII.

Loyola Ignacy a właściwie Inigo de Recalde urodził się w hiszpańskiej prowincji Quipuzcoa w 1491 r. w zamku Loyola, początkowo służył wojskowo a następnie wraz z Layue zem, Bobadilla, Rodriguezem i Leferrem w 1534 r. postanowił założyć zakon religijny. Papież Paweł V ogłosił go w r. 1599 błogosławionym, zaś Grzegorz XV w roku 1622 świętym.

Zmiana lokalu.

Centralny komitet żywnościowy przeniósł swój lokal z ul. Szkolnej № 8 na ul. Piłkna № 7.

Zniwa w pełni.

W niektórych okolicach Częstochowy żyta zostały już zwiezione do stodół.

Z sądu.

Jutro, we czwartek Kr. Pol. Sąd Okręgowy w Częstochowie będzie rozpatrywał szereg spraw o nadmierne podwyższenie cen na artykuły spożywcze.

Związek Budowy Państwa Polskiego.

Jak się dowiadujemy liczne grono osób z Częstochowy i okolicy, sympatyzujące z zasadami Związku Budowy Państwa Polskiego postanowiło otworzyć w naszym mieście oddział tego związku.

„Harcerz”.

Ukazał się potrójny numer sympatycznego pisma skautów „Harcerz”. Bogata treść pisma, w którym prócz wiadomości harcerskich i korespondencji są jeszcze i rzeczy poważne („Idealny harcerski” prof. Kon. Chmielewski) wskazuje, że nasi harcerze mimo ciężkich warunków finansowych utrzymują swój organ na wysokości zadania.

Zwycza kursowa.

Od paru dni daje się odczuwać silna tendencja zwyczajowa waluty rosyjskiej. Za ruble rosyjskie płać obecnie 1.65 fen., gdy przed paroma dniami zaledwie dawano 1.17 fen.—Wtajemniczeni twierdzą, że „cena” rubli podniesie się jeszcze.

Ostrzeżenie.

Do handlu często dostają się części ubrań, które pochodzą od osób zmarłych na tyfus plamisty, albo które w inny sposób zostały zakażone. Dla własnego więc bezpieczeństwa zwraca się ludności uwagę na to, ażeby części ubrań już noszonych tylko wtedy zakupywała i ich używała, gdy takowe zostały poprzednio gruntownie zdezynfekowane.

Paskarskie ceny.

Pomimo urodzaju na owoce, przekupnie żądają za funt kompotowych jabłek, a więc za gorsze gatunki 1,50 do 2,00 marek.

Z ogólnego zebrania Tow. Dobroczynności dla Chrześcijan w Częstochowie.

W niedzielę 28 lipca r. b. o godz. 4-ej po poł. odbyło się ogólne zebranie członków Towarzystwa Dobroczynności dla Chrześcijan w Częstochowie. Zebranie zgabi w dłuższym przemówieniu wiceprezes Towarzystwa p. Antoni Januszewski, po czym przez aklamację powołano na przewodniczącego zebrania ks. kanonika Wróblewskiego, który ze swej strony zaprosił na asesorów pp. Zdzisława Rylskiego i F. Buchacza. Sprawozdanie z działalności Tow. za rok ubiegły 1917 r. odczytał skarbnik i członek zarządu Tow. p. Grygosiński, sprawozdanie kasowe z Bursy im. Staszica przedstawił p. Kozankiewicz.

Ze sprawozdania zebrani dowiedzieli się że mimo dużych ofiar a temsamem i obrotów jak w przechodzie 89,373 mk. 65 fen. i w rozchodzie 87,327 mk. 65 fen. interesy Tow. przedstawiają się dość skromnie i chociaż Tow. posiada okazałą nieruchomości przy ul. Staszica i dwa place na Zawodziu, to majątek Tow. na 1 stycznia 1918 rok wynosił zaledwie 76,588 mk. 57 fen. do czego przyczynia się zapewne niesłychanie mała ilość członków Tow.

Po odczytaniu protokołu komisji rewizyjnej, zebranie ogólne sprawozdanie i bilans Tow. za rok 1917 zatwierdziło

W dalszym ciągu przystąpiono do wyborów, które dały wynik następujący: do zarządu wybrano ks. kan. B. Wróblewskiego i p. Florjana Buchacza, oraz ponownie ustępujących z powodu kończącej się kadencji pp. Grygosińskiego i Glicego.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Stegemana, Wiewiórowskiego i Frydeckiego.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa malejącej liczby członków Tow., która wynosi zaledwie 85 osób, oraz projekt p. Antoniego Januszewskiego, aby przejść szkołę stolarską pod egidę Towarzystwa, który zebrani jednogłośnie uchwalili.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zebranie o godz. 5 i pół zamknięto.

Ruch wydawnictw żydowskich.

W ostatnich czasach w Częstochowie powstało parę księgarni zarogonowych z dziełami o kierunku sjonistycznym. Książki są drukowane w języku hebrajskim, niemieckim i rosyjskim.

Recital operowy

W sob. i niedz. odbyły się wieczory poświęcone arjom, duetom, tercetom i kwartetom z najulubieńszych oper. Niepotrzebnie reklamowano odegranie oper w których potrzebnie byłyby: kostjumy, chóry, orkiestra, dekoracje i odpowiednie wykwalifikowani artyści, „recitalu operowego”, co bynajmniej nie obniżyłoby wartości wieczorów, których program wypełnili artyści opery warszawskiej, ogólnem wypasali się uznaniem w stolicy, więc: pp. J. Meheśwan, M. Frankówna, A. Dobosz, T. Wierzbicki i W. Książkiewicz, a akompaniatarzem p. T. Rydorem. Program tych wieczorów był tak urokliwym, a wykonanie tak dobre, że Częstochowa dawno nie słyszała podobnego doboru arji a zwłaszcza „ensemblem” tj. duetów, tercetów i kwartetów operowych, a jednak operetka miała więcej zwolenników niż powie-

odłam publiczności woli szukać w teatrze zabawy, aniżeli podniosłych wrażeń artystycznych, jakich dostarczyć może tylko prawdziwa sztuka. P. Adam Dobosz, tenor liryczny, a wykonawca rol pierwszorzędnych, jest śpiewakiem subtelnym w uwydatnianiu uczuć, oraz cieniowaniu, posiada piękne mezza-voce, a największe pianissima bierze głosem - nie, fałszem. przytem posiada tony wysoke np. „a” w zakoliczeniu arja Jonka z „Haliki” było dziewczęce i swobodne; arja z kurantami oddana była barw i z uczuciowo z warjantami, okolicznościowo zastosowanymi.

Święcił też prawdziwy triumf w niedzieli arja pajaca, arja Don Josego z Carmeny, „Rachel” z Żydówki i etc. P. Julia Mechówna sopran koloraturowy, głos metaliczny szkółą dobrą, technika wyrównana, imponuje perłokształtą pasażą i umuzykalnieniem, co widocznem było w odpiewianych przez nią: piosence Broni z „Hrabiny”, arja Hanny ze „Strasznego dworu”, w której „c” górnem zaimponowała publiczności w arji Nedy z „pajaców” z „Violetty” Verdiego i etc. P. Michalina Frankówna, która jako piękny mezo - sopran cieszy się w operze uznaniem, z klasycznym spokojem odpiewała: dumkę Jadwigi ze „Strasznego dworu”, Arje Azuceny z „Trubadura”, oraz wiele innych, nacechowanych poczuciem głębokiem stylu. P. T. Wierzbicki - basista, w odpiewianych arjach z oper Moniuszki jak „Haliki”, „Strasznego dworu”, oraz Leoncavalli prologu z „Pajaców”, popisowej sztuki Chodakowskiego ongi, oraz Wagnera „Pieśń do gwiazdy” z „Tanhausera” - wykazał zalety umiejętnego śpiewania, sympatycznego głosu, frazowania oraz dobrej deklamacji i dykcji scenicznej, które to zalety w zupełności wyrównują pewną aczkolwiek miłą matowość brzmienia głosu, jest przytem doskonałym i rutynowanym artystą.

O metalicznym i świeżem brzmieniu, niezbyt dużego barytonu p. Władysław Książkiewicz cieszył się też znacznem powodzeniem z odpiewianiem z werwą młodzieńską wyjątki i arje z „Haliki”, „Violetty”, „Fausta” (nastrojowa arja Walentego, a jak dalej jest w operze gdy Walenty pada w pojedynku i podczas konania chor śpiewa piękną modlitwę. Jest to jedna z piękniejszych scen „Fausta”).

Najbardziej jednakże wartościowemi i interesującymi były zespoły artystyczne jak: duety, tercety i kwartety z wyżej wymienionych oper w obsadzie solistów a wsparcie doskonałym akompanjamentem, stwarzały całość wysoce estetyczną pięciotyśń słuch harmoniją czterogłosową, jak w kwartetach, żywymi akordami, oddaniami czysto, oraz imitacjami, przeobudżeni z ust do ust np. w kwartecie Hanny, Jadwigi, Stefana i Zbigniewa e „Strasznego Dworu”, duecie z „Don Juana”

Mozarta, kwartecie z Rigoletto, tercecie „Cichy domku” Moniuszki, duetach z „Pajaców”, „Violetty” Tercecie z „Fausta”, przedpojedynkiem i etc.

Akompanjator pan Teodor Ryder, jako dobry pianista, rolę swą spełniał doskonale, a wiadomo, czem jest dbrą akompanjament dla śpiewaków i jak na tem zyskuje całoczą.

Niektóre osoby na galerji zachowują się tak nagannie, że zarząd teatru powinien wydelegować woźnego, by krzykaczy usunął lub uspokajał. b.-mol.

- Z targu.

W dniu onegdajszym notowano na produkty żywnościowe i inne rzeczy następujące ceny:

kwarta masła mk. 22, ser 3 funtowy mk. 5, jajka sztuka fen. 40, mąka pszenna funt mk. 4.00, zytinia funt mk. 3.0., kasza jeżmienia mk. 3. borówek mk. 0.50 za kwartę.

Z Warszawy.

W kamienicy Baryozków.

W poniedziałek ubiegły w godzinach popołudniowych przybył do kamienicy Baryozków, celem zwiedzenia urzędzonej przez T-wok Opieki nad Zabytkami Przeszłości wystawy „Sto pięćdziesiąt lat malarstwa polskiego w szkiełach”, członek Rady Regencyjnej p. Józef Ostrowski, powitany przez pana Dominika Witke-Jeżewskiego, prezesa Komitetu Wystawy, prezesa Towarzystwa Edwarda hr. Krasińskiego, oraz członków zarządu T-wa Rainolda hr. Przeździeckiego i dr. Władysława Kłyszewskiego. Szczegółowych objaśnień, dotyczących nad wyraz bogatego materiału wystawowego, pochodzącego jak wiadomo, wyłącznie i jedynie ze zbiorów p. Dominika Witke-Jeżewskiego udzielał dostojnemu gościowi sam właściciel. Po zapoznaniu się ze zbiorami wystawowemi zwiędził pracownię inwentaryzacyjną T-wa, będącą organem właściwym prac dokonywanych przez T-wo. Imponujące ogromem pracy zbiori naukowe T-wa, demonstrowane przez sekretarza T-wa, dr. Wł. Kłyszewskiego wzbudziły uznanie gości, zwłaszcza plany i zdjęcia pomiarowe Zamku Królewskiego i Łazienek, rozpoczęte od dnia 5 sierpnia 1915 r. Tow. Opieki nad Zabytkami Przeszłości prowadzące inwentaryzację zabytków na ziemiach polskich zyskało pochwałę p. O-

strowskiego jako instytucja, będąca gotowym warszatem prac, rozstrzygnięcia. cych się właśnie w tej chwili, zamierz. rzeń Rządu Polskiego.

Związek „handelesów”.

W Warszawie odbyło się zebranie organizacyjne Związku „handelesów” żydowskich. Zebrani powzięli między innymi uchwałę: „Zwrócić się do naczelnika milicji z petycją, ażeby im nie przeszkadzano handlować na ulicach chrześcijańskich i żeby nie robiono żadnych trudności”.

Zbliża i zdaleka.

Wzrost kapitałów.

Ze sprawozdania Kasy Oszczędności w Krakowie podkreślić należy, że wkładki na książeczkach w r. 1917 wzrosły o 9.886.036 kor. Jednocześnie zmniejszyły się pożyczki na zastawy ruchome, gdyż kartek zastawniczych ubyło 5320.

Wydawca fałszerzem.

W dniu 26 b. m. wieczorem wydawca gazety „Myslowitzer Anz.”, nazwiskiem Klinatz został aresztowany pod zarzutem wielkiego oszustwa mianowicie fałszowania i sprzedawania kart chlebowych.

Klinatz kazał sobie sporządzić w jednej z drukarni katowickich klisze, na których w swej drukarni fałszował karty chlebowe. Jak się okazało 50 proc. kart chlebowych w piekarniach tamtejszych było fałszowanych.

Drukarnia Klinatz'a oraz pismo „Myslowitzer Anz.” zostały z polecenia władzy zamknięte.

Cena amerykańskiego żołnierza.

W „New-York Times” ogłoszono ciekawą statystykę, z której wynika, że jeden amerykański żołnierz z wykształceniem, wyekwipowaniem i dostawą do Europy kosztuje 15,000 dolarów.

Zapisujcie się na członków Biblioteki Publicznej!!!

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marji № 19 ||

Program od 31-go Lipca do 2-go Sierpnia włącznie.

„JEJ GRZECH”

Wspaniały dramat rodzinny 5-ciu dużych częściach. Wiedeńska sława

Lie Berky
w roli głównej.

Nad program:

Cesarz WILHELM w Wenecji

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją p. Czesława Żaka.
Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

CENY MIEJSC Z W Y K Ł E.
— Szczegóły w programach —

Dla dzieci wejście wbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

DRUKARNIA F. D. Wilkoszewskiego

w CZĘSTOCHOWIE, ul. PANNY MARYI Nr. 38.

WYKONYWA:
AFISZE, PROGRAMY, KWITARJUSZE, TABELLE, PAPIERY LISTOWE, KOPERTY, RACHUNKI, ZAWIADOMIENIA ŚLUBNE, LISTY ZAŁOBNE, KLEPSYDRY, CYRKULARZE, USTAWY, SPRAWOZDANIA, DYPLOMY, BROSZURY, DZIEŁA, KSIĄŻKI DO NABOŻENSTWA, BILETY WIZYTOWE, ORAZ WSZELKIE DRUKI DLA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH SPOŁECZNYCH I PRYWATNYCH.

WYKONANIE STARANNE. = CENY PRZYSTĘPNE.

D: Stefan Kon

SPECJALISTA CHOROÓB KOBIEC. H
przeprowadził się na ul. Kościuszki Nr. 16
przyjmuje do 10 rano i od 4-6 p. p.

DOKTOR Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9 11 i od 4-6 p. p. w Ponie od 12-2
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piętna 5.
I-sze piętro. 754

Poszukuje pokoju meblowanego z elektrycznym oświetleniem w śródmieściu. Oftery w „Gońcu” 839-

Poszocyty dobrze zagospodarowane w ulach ramowych do sprzedania. Wiadomość w „Gońcu” 836-

Pianino Schrödera do sprzedania ul. p. Marji 55 m. 14, obejrzeć można od godz. 2-4-iej p. południu 809-

Obrys biały nowy fabryki Moskiewskiej do sprzedania ul. P. Marji Nr. 42 w podwórzu 812-

Dom drewniany do rozebrania z placu przy ul. Krakowskiej 26 do sprzedania Wiad. Krakowska Nr. 48 Żeleziński 818-

Zgubiono kwit lombardu kasy Poł.-Ososzędności Nr. 41711 826 l-

Zgubiono paszport niemiecki wydany na nazwisko Konrada Boyko i legitymującą chlebówą na nazwisko Franciszka Piszeła 828-

Potrzebna jest nauczycielka na wyjazd z ukonczoną szkołą średnią. Blizsze szczegóły - Hotel Angielski 40 parter. zgłaszać się dziś i jutro 830-

Upię dobrego psa do połowania. Szczegółowe oferty sub „pies” w „Gońcu” 833-

Do sprzedania okazyjnie fortepian Wiad ul. P. Marji Nr. 60 u właścicieli 834-

Zgubiono kwit lombardu kasy Poł. Ososzędnościowej Nr. 39759 737-

Subjekt fryzjerski potrzebny Dojazd 9 838-

Maszyna Singera prawie nowa do sprzedania Wieluńska 46 m. 20 840-

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”